UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

non tenetur de euictione,niſi pro illis iuribus,q̄ ven-
ditor in re habebat,& traditio,ac promiſſio de tradē-
do rem uacuā , & expeditā nō extendũtur,niſi ad ius,
quod uenditor habebat,& nō vltra,per tex.in l. quod
ſi in uenditione cũ tribus legibns ſequen. ff. de hære.
uel actio.uendit. ¶ Et ex prædictis reſponderi poteſt,
ſi in contrariũ adduceretur , ꝙ uendens tenetur rem
liberā,uacuam , & expeditā tradere l.cum uenderes.
ff.de cōtrahen.empt.Bal.in l.fi.in uerſi.ſed pone,qui-
dam nobilis.C.de pact.inter empto. & uendito. & eſt
bonũs tex.in l.ſi in emptione.§.uacua.cum l.ſeq.cum
ibi not.per Bart.ff.de actio.empt. & ibi Paul. de Caſt.
& alii poſt gl.& in dubio videtur quis uendere rem li
beram l.ex prædiis.& ibi Bal.uerſ.quæritur utrũ ven-
dens.C.de euictio.l.quoniam.& ibi Bal.C. de cōpen-
17 ſa. quia † hoc procederet, quando quis ſimpliciter rē
vendidiſſet illi, qui etiam ignoraſſet ius uenditoris,ſe
cus ſi uēdidiſſet illi,ꝗ ſaltē in genere habuiſſet ſciētiā,
& notitiā de iure,quod uenditor in re habebat , ut ꝗa
ſaltē ſciuiſſet , rē fuiſſe alteri obligatam , ſeu locatā ꝑ
p̄dicta:& ita in terminis declarat Paul.de Caſt.in d.§.
vacua.in fina.uerbis.quia tunc ſufficit,ꝙ uenditor tra
dat eo mō,quo tradere pōt uacuā,& expeditā.Et ma-
ximè hoc eſt uerum ,quando uenditor uendidit , de-
dit,& ceſſit omnia illa iura, quæ in ipſa re uendita ha
bebat,per p̄dicta. Ex quibus cōcludendũ uidetur , qđ
Simon expelli ab ipſo Vitali emptore non pōt,ſed ip
ſe inqlino uſque ad finē locationis ſtare tenetur, & ꝙ
Dauit dicitur adimpleuiſſe contractũ eo mō , quo de
iure tenebatur , tum ꝗa ſcienti conditionē rei ſaltē
in genere uendidit rem , tum ēt ꝗa uendidit , & ceſſit
oīa illa iura,quæ in domo uēdita habebat.Laus Deo.

S V M M AE.

1 *In ędificatione,& reparatione eccleſiæ quis contribuere teneatur, conſuetudo eccleſiæ,ſi qua extat,eſt in primis ſeruanda.*
2 *Conſuetudo,quòd populus,ſiue laici,aut alÿ eccleſiam reparare debeant,eſt ſeruanda.*
3 *Idem,ſi ſtatutum antiquum,aut priuilegium à Papa conceſſum ſuper hoc extaret.*
4 *Conſuetudo,ſtatutum,& priuilegium æquiparantur.*
5 *Portione certa reddituum eccleſię pro fabrica eccleſiæ deputata, ſi illa ſit ſufficiens,ad eam,& nō ad alias perſonas,nec ad alios redditus eſt recurrendum.*
6 *Epiſcopus ſolus quando ad reparationem,& ædificationem ſuę eccleſię de quarta reddituum ſuorum etiam perceptorum, & præteritorum,aliàs de ſuo proprio teneatur,& num.15.*
7 *Et an præſcriptio in contrarium etiā longiſſimi temporis ei proſit.*
8 *Et ſi quarta illa ſufficiat, an canonicos, & alios in hoc grauare poſſit.*
9 *Epiſcopus recipiens quartam ſuorum reddituum ſecundum canones pro fabrica eccleſiæ diſtribuendam, non poteſt illam tempore reparationis eccleſię retinere,ſed expendere tenetur.*
10 *Epiſcopus an pro annis,quibus eccleſia ſua reparatione, & ædificatione non indiget,quartam reddituum fabricæ, & reparationi à canone deputatam ſuam faciat, & in ſuos uſus conuertere queat,an uerò illam pro uſu fabricæ,& reparationis eccleſiæ cōſeruare teneatur.*
11 *Quid de quarta reddituum pauperibus debita,ſi illam inter pauperes non diſtribuit.*
12 *Quid in rectore eccleſię parrochialis de tertia, ſeu quarta eccleſię parrochialis.*
13 *Onus ſubire non debet recuſare is, qui lucrum, & emolumentum percipit.*
14 *Monachus ad clericales ordines promotus, cui de eccleſia curata prouiſum fuit,ad fabricam eccleſię de tertia parte pro fabrica deputata tenetur.*
16 *Conſuetudo,quòd epiſcopus de redditibus non faciat quatuor partes iuxta canonum diſpoſitionem,an quo ad quartam inter pauperes diſtribuendam,& quo ad quartam fabricę eccleſiæ deputatam ualeat.*
17 *Capitulum,ſeu canonici eccleſiæ cathedralis quomodo,& quo iure ad reparationem,& ędificationem eccleſiæ teneantur,& num. 21.26.& 42.*
18 *Capituli,ſeu Vniuerſitatis maior pars quando minori poſſit præiudicare.*
19 *Epiſcopus fortius,& prius ad fabricā eccleſiæ cathedralis de quarta reddituum tenetur,quam canonici de redditibus ſuarum prębendarum.*
20 *Quid de clericis inferioribus beneficiatis,& nu.22.26.& 42.*
21 *Dominicus de Sancto Geminiano in c.ſi propter tua.col.2.uer.quęro.an epiſcopus,de reſcrip.in 6.declaratur.*
22 *Clerici inferiores beneficiati quando, & quomodo ad fabricam eccleſiæ cathedralis contribuere teneantur,& nu.26.& 42.*
23 *Neceſſitatib.ſuis quis ſubtrahere non debet,ut in pias cās eroget.*
24 *Epiſcopus quando ſolus ſine capitulo poſſit ſuper certa parte redditũ ſpectātiũ ad canonicos,ac ēt ad alios clericos inferiores beneficiatos pro fabrica eccleſiæ maioris ſtature, & quando conſenſus capituli,uel maioris partis requiratur,& nu.44.*
25 *In obligatione à iure inducta conſenſus obligati nō eſt neceſſarius.*
26 *Pręlatus,& maritus expēſas neceſſarias,& utiles non aũt uolũtarias,ſeu uoluptuarias facere debēt,aliàs de ſuo facere cēſentur.*
27 *Pacta,& promiſſa præſertim ab epiſcopo ſeruanda.*
28 *Ignorantia iurium, & canonum neminem excuſat, & pręſertim epiſcopum.*
29 *Cleri,ſeu clericorum ſimpliciter appellatione, an & quando canonici etiam eccleſiæ cathedralis contineantur,& quando non,& nume.38.*
30 *Synodus epiſcopalis,prouinciale cōcilium:& capitulum ex quibus conſiſtant.*
31 *Promiſſio facta præſentibus, & ad eorum fauorem dicitur ab eis acceptata,etiam ſi de acceptatione aliter non conſtet.*
32 *Eccleſiarum ciuitatis, uel diœceſis appellatione etiam eccleſia cathedralis,& illius capitulum in materia quoque ſtricta comprehenditur.*
33 *Et quando diœceſis ſeu eccleſię appellatione comprehendatur ciuitas,ſeu eccleſia cathedralis,& quando non.*
35 *Expreſſum quid dupliciter dicitur.*
36 *Conſilium,& interuentus aliquorum circa negotia, & expenſas faciendas ſæpe exigitur,ut conſulant ſolum,non autem ut concurrant.*
37 *Canonicorũ conſenſus in negotÿs ab epiſcopo expediendis ad aliorum utilitatem,uel damnum ſæpe requiritur.*
38 *Pactum factũ ciuitati,ſeu clero,quo ciuibus ſingularib. ſeu canonicis,& clericis particularib.non prodeſſe,nec obeſſe dicatur.*
39 *Eccleſia,& templum quare Dauit, & Salomon de oblationibus Sacerdotum ædificauerunt,& hodie ſecus fiat.*
40 *Redditus eccleſiarum in quartas quo iure fuerint diſtributi.*
41 *Argumentum ab ÿs,quæ olim in ueteri teſtamento obſeruabantur ſumere non poſſumus.*
43 *Epiſcopus pro reparatione, & reſtauratione eccleſiæ potius uaſa aurea, & argentea, & ueſtimenta ſuperflua uendere debet, quam canonicos,& clericos in ſuis redditibus grauare.*
Et quomodo hoc ſit uerum.

EPITOME.

Eccleſiæ cathedralis reſtauratio, & ædificatio ad
quē,& de ꝗbus bonis ꝑtineat, hic plenè demonſtrat̄.

CONSILIVM III.

PRODEAT de vultu Dei iudicium , & oculi
indicantium uideant æquitatē.In hac con-
ſultationis ſpecie ad quē eccleſiæ cathedra
lis reſtauratio , & de ꝗbus bonis pertineat,
hinc inde multa mihi ſe offerunt dicenda. Sed,ut bre
uitati ſtudeā,omiſſo ſolito argumentorũ ordine, per
veras, & receptas ſcribentiũ theoricas trāſeundo , nō
nullas ex illorum uerbis concluſiones eliciā , quarũ
1 prima erit,quod † hac in re in primis ſeruanda eſt cō
ſuetudo eccleſiæ,ſi qua ſolita eſt ſeruari, ut oēs hi cō
tribuere teneantur,qui conſueti aliàs fuerũt,ſiue cle-
rici,ſiue nobiles ſiue ignobiles ſint , ut uolũt ferè oēs
canoniſtæ,ueluti refert,& ſequitur do.Ant.in c.1.ex-
tra de eccleſ.ædificā.arg. c. ad apoſtolicā de ſimonia,

talis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

talis enim conſuetudo pia cenſetur, ergo ſeruanda,
ut ibi,& eſt optimus tex.in c.ſi ꝓpter tua.de reſcr.in 6.
& in extrauaganti ſuſcepti Io.22.ſituata ſub tit.de ele-
ctione : & inquit Henricus Boic ſolennis doctor vl-
tramontanus in ſuis diſtinctionibus in d.c. 1. de eccl.
ædificā.quod ſi quæris,quis debeat,& teneatur eccle-
2 ſiam reparare,diſtingue,aut † eſt cōſuetudo in eccle
ſia,ꝙ populus, ſeu laici reparare debeant, ſicut eſt in
quibuſdā regionibus,& talis cōſuetudo ſeruanda eſt,
arg.d.c.ad apoſtolicā.& c. conſiliū.de obſeruat. ieiu-
nio.nā & ipſorū intereſt, cū ibi percipiant eccleſiaſti-
ca ſacramēta,& miſſas audiant:& p̄cipuè hoc erit ob
ſeruandū,ſi ipſi laici malè ſoluant decimas. c. q̄cūq;
c.hoc diximus.c.filiis.& nepotibus 16.q.7.cōpellendi
q́ue ſunt talē conſuetudinē ſeruare.§.pro cōſuetudi-
nibus in auth.de ſanctiſſ.epiſcop.& in §. adhæc ſanci-
mus in auth.de eccle[illegible]itulis.l.ad inſtructiones. & l.
priuilegia.C.de ſacroſan.eccl.Hanc cōcluſionē ſequi
tur Hoſtiē.in c.fin.de his.quæ fiunt à maio. par. c. di-
cens,ꝙ in talibus cōſuetudo antiqua eccleſiæ ſeruan-
da eſt,argumento c. certificari.extra de ſepultu. aſſe-
rendo dominū ſuum iſtud tenuiſſe, & idē Hoſtien.in
ſumma in titulo de eccleſ.ædifican. §. 1. inquit, ꝙ in
primis ad conſuetudinē eſt recurrendū, quod etiam
3 ſequitur Abb.Sicul.in d.c.1. † Idem credere dicendū
eſſe,quando in loco extaret ſtatutū antiquū,quòd nō
ſolum clerici,ſed etiam laici tenerentur ad reparatio
nem,& conſtructionē eccleſiæ, uel ſuper his priuile-
gium à Papa aliàs eſſet eccleſiæ conceſſum, ut laici,
& hi,qui ſunt de populo, contribuere tenerentur, cū
4 † conſuetudo,ſtatutū,& priuilegiū in iſtis æquiparen
tur, argumento d. c. ſi propter tua.& c. duo ſimul de
offic.ordina.cum aliis.& hoc eſt, quod innuere uo-
luit Abb.in d.c.1.ibi, idem dico, niſi aliter diſpoſitio
5 ſpecialiter prouideret.Et ideò † ſi ex ſtatuto,uel con-
ſuetudine,uel priuilegio eſſet prouiſum, quòd in euē
tum deſtructionis eccleſiæ cathedralis, aut alterius
oēs clerici beneficiati unà cū epiſcopo tenerētur cer-
tam ratā redituū aſſignare pro fabrica,& reparatione
eccleſiæ, uel aliunde eſſet de certis redditibus pro fa-
brica prouiſum,tunc ante omnia recurrendū eſſet ad
illam portionē deputatā,ſi ſufficit,& nō ad aliàs per-
ſonas,nec ad alios redditus,ut uoluit Henricus Boic.
in d.c.1.& eſt de mente glo.ibi in fin.uerb.ac ſequitur
Hoſtien.ibi in uerſi.& hoc intelligas, quando portio
deputata non ſufficit, & clarius ponit Abb. ibi:idē di-
co,niſi diſpoſitio ſpecialiter prouideret.Nā uidemus
hodie, quòd eccleſiæ præcipuè cathedrales cōmuni-
ter habent certos redditus diſtinctos pro fabrica, &
hoc idem uoluit Domi.de Sancto Geminiano in d.c.
ſi propter tua.col.2.uer.quæro,an epiſcopus de reſcr.
6 in 6.¶Secunda concluſio ſit † quòd ceſſante conſue-
tudine,ac etiam ſtatuto,& priuilegio,& deputatione
certorū reddituū pro fabrica (prout fortè in caſu, de
quo agitur,ceſſant,cū in facto mihi non præſuppona
tur,quòd aliqua ex prædictis prouiſionibus pro fabri-
ca eccleſiæ cathedralis extiterit) tūc ipſe epiſcopus ſo
lus ad reparationē ſuę eccleſiæ tenetur de quarta red
dituum ſuorū ab eo perceptorum, quam quartā etiā
de iam perceptis conſeruare tenetur pro hoc pio uſu
adimplendo, aliàs de ſuo proprio teneretur, ut in c.
vnio.ubi gl. communiter recepta. 10.q.3.c. decerni-
7 mus 10.q.1.†Nec prodeſſet epiſcopo allegare pręſcri
ptionem etiam longiſſimi tēporis in contrariū.c.no-
bis.circa fin.cum glo.fi.12.q.2.c.de rebus.c.vulterra-
na.c.conceſſo.c.quatuor.c.de redditibus. & c. cogno
8 uimus ea.cau.& q.Et†ſi huiuſmodi quarta præſentiū,
& præteritorum reddituum pro fabrica ſufficeret, cæ
teri canonici,& clerici hac de cauſa grauandi non eſ-
ſent,ut uidentur aſſentire doct.& gloſæ communiter
iuris canonici, ut per glo.in c. 1. ſtatim allegando.in
fin.uerb.& clarè inquit Henricus Boic.in d.c.1. ibi,&
tunc ab illo &c.per iura proximè allegata,& omnino
inſpici debet tex.in d.c.quatuor.ibi quia nephas eſt,ſi
ſacris ædibus deſtitutis in lucrum ſuū præſul impēdia
his ſacris ædibus deputata conuertat, & text. in d.c.
cognouimus appellat prauam conſuetudinē, ſeu prę
ſcriptionē, quam epiſcopus pro ſe contra dictam di-
ſtributionē quartæ reddituū allegare uellet,ergo talis
cōſuetudo,ſeu pręſcriptio, cū ſit cōtra utilitatē eccle
ſię,potius corruptela uocāda eſſet,& nullius momēti
cenſeretur,quia irrationabilis eſſet.c.1. & c.fin. extra
de conſuetu.& contra ſalutem animę pręſcriptio non
eſt ſeruanda. c. uigilanti.& c.fin.de præſcriptio. Con-
cluſionē hanc tenent Inno.& Hoſtiē.in d.c. fi. de his.
quę fiunt à maio.par.ca.& Inno.in c.de his. de eccleſ.
ędifican.per tex.cum gl.in d.c.unio.cū iam allegatis,
ĩquit,epiſcopū teneri de quarta reddituū perceptorū
reſtaurare, & ędificare eccleſiā, aliàs de propriis bo-
nis teneretur, uidelicet,quādo nollet dictā quartam
9 exponere,& domi.Ant.in d.c.de his dicit. † ꝙ ſi epiſ-
copus cōſueuit recipere quartā ſuorum reddituum,
quam canones pro fabrica eccleſiæ uolunt diſtribuē
dam fore tempore reparationis eccleſię,non pōt illā
retinere,ſed expendere tenetur;ut uoluit glo. quā ip-
ſe allegat in d.c.unio. Et hęc ueriſſima eſſe arbitror,q̄
etiam ſunt de mente Io.And.in d.c.1.& in d.c.de his.
& Archid.in c.quatuor 12. q. 2. ¶Nec refragatur id,
quod habetur in d.c.unio.ubi uidetur probari,ꝙ ſi ec
cleſia nō indigeat reparatione, epiſcopus pro illis an
nis,quibus nō eſt opus reſtauratione,quartā fructuū,
& reddituum ſuam faciat, ut in ſuos uſus conuertere
poſſit,quia glo.fin.ibi, quā ſcribentes ibi,& alibi ſunt
10 ſequuti, ſoluit, quòd † aut loquimur de reparatione
eccleſiæ epiſcopalis,& tunc epiſcopus tenetur quartā
omnium fructuū,& reddituum præſentiū, & futuro-
rū pro fabrica eccleſiæ expendere,& ideò dictas quar
tas conſeruare pro tàm pio uſu tenetur, & hoc modo
11 loquitur tex.in d.c.uobis 12.q.2.quinimmò † ſi quar-
tam reddituū pauperibus debitam nō diſtribuiſſet in
ter pauperes, tenetur epiſcopus illā inter futuros pau
peres diſtribuere, aut in utilitatem eccleſię expende-
re,ut uoluit Dom.poſt Arch.in d.c.unio.in d. ult.col.
12 aut † loquimur de tertia, ſeu quarta parrochialis ec-
cleſię,& illam rector ſuam facit,& in uſus ſuos cōuer
tere pōt,ut in d.c.unio.& ratio poteſt eſſe, quia ſi ec-
cleſia parrochialis quandocunque reparatione indi-
gebit, poterit rector de omnibus redditibus, immò
de bonis ipſius eccleſię cogi eccleſiā reparare, ut in
d.c.de his.& in c.1.de eccl.ædifi.Præterea cum epiſco
pus,qui habet curā ſuæ eccleſiæ,ſolus habeat illius cō
modū,æquū eſt, ut etiam ſolus patiatur eius incōmo
13 dum,ſaltē quo ad quartā à canone deputatā, nā † qui
ſentit emolumentū,debet ēt ſentire onus, nec feren-
dum eſt,ut quis lucrum percipiat,& onus,ſubire recu
ſet.l.unica.§.ne autem.& §.pro ſecundo. C.de caduc.
tollen.l.manifeſtiſſimi.§.pen.in fin.uer.C.de fur.& c.
qui ſentit.de reg.iur.in 6. Corroborantur prędicta ex
14 tex.in c.ſi monachus.16.q.1.ubi † monachus, qui ad
ordines clericales promotus fuit, et cui ꝓuiſum fuit
de eccleſia curata, tenetur ad fabricā eccleſiæ de ter-
tia parte pro fabrica deputata, eadem ratione & ipſe
epiſcopus,qui præfuit eccl.cathedrali:& quamuis ca-
nones q̄nque loquantur de quarta,& quādoq; de ter-
tia,ut in c.priſcis.cum ſequ.10.q.3. & in d.c.quatuor.
cum ſimilibus.12.q.2. tamen debent intelligi ſecun-
dum diuerſas cōſuetudines eccleſiarū, ut inquit Inn.
in d.c.fin.de his.quæ fiunt à maio. par.cap. inquit etiā
15 Abb.in c.1.de eccl.ædifi.ibi, nā uidemus &c. † ꝙ ho-
die eccleſiæ præcipuè cathedrales cōiter, & ex con-
ſuetu-

ſuetudine habēt certos redditus diſtinctos à mēſa epi
ſcopali ſpecialiter pro fabrica eccleſiæ deputatos: &
in caſu iſto eps, ſeu prælatus non teneretur quartam
partē reddituum ſuorum dare,qm̄ huiuſmodi cōſue-
tudo ualet,quamuis ſit contra canones,qui ſtatuerūt
quartam reddituum debere pro fabrica eccleſiæ di-
ſtribui, cū eccleſia in hoc caſu detrimentū circa fabri
16 cam ſuam non patiatur,nam uidemus †hodie nō ſer-
uari, ꝙ eps teneatur facere illas quatuor partes de
redditibus eccleſię:& iſta conſuetudo ſecundū Inno.
in d.c.fi.de his, quæ fiūt à maior.part.capi. ualida eſt,
quod eſt intelligendum ſecūdum Abba.in d.c.1. dū-
modo diſtribuat quartā debitā pauperibus, alioquin
conſuetudo talis reſpectu quartæ debitæ pauperibus
eſſet irrationabilis,& ſic inualida. 16.q.1. c.fi. cum c.
fi. de conſuetudi. ſed idem ēt dicendū eſt de quarta
debita pro fabrica eccleſiæ,ut epiſcopus illam teneat
expēdere pro reparatione,& fabrica eccleſiæ, nō ob-
ſtante illa conſuetudine,quia huiuſmodi cōſuetudo
ad hanc quartā extendi non poteſt, nec debet, aliàs
eſſet impia, & irrationabilis per tex.in d. c. cognoui-
mus.& per Hoſtien.in ſumma,de eccleſ.ędifican.§.1.
At in caſu occurrenti nulla reperitur portio, nec ali-
quis certus redditus ſtatutus fuit pro fabrica eccle-
ſiæ, ut in facto p̄ſupponitur,igitur eps de quarta red-
dituum ſuæ eccleſiæ tàm præſentium,quàm præteri-
torum tenebitur prouidere pro fabrica eccleſiæ, an-
tequam alios clericos, & canonicos in hoc grauare
poſſit, non obſtante quacunque conſuetudine cōtra
ria, quæ non eſt extendenda ad quartā tàm pauperi-
bus,q̃ fabricæ à ſacris canonibus deputatam,ut eſt de
mente Abba.& aliorū canoniſtarū cōiter, ut iam di-
ximus.¶Et notandum eſt,ꝙ eps tenetur,ut ſupra,nō
ex eccleſiæ ſtatuto edito de conſenſu capituli,ſed re-
gulariter,& de iure cōi ex diſpoſitione ſacrorū cano-
num tàm antiquorum,quàm recentiorum, ut in iuri
17 bus ſupra allegatis, † capitulum uerò eccleſiæ cathe-
dralis, ſeu canonici ad reparationem eccleſiæ cathe-
dralis regulariter non tenentur,ſed de iure ſingulari,
uidelicet ex ſtatuto epi facto de cōſenſu maioris par-
tis capituli,& nō aliter.c.ex parte,quod eſt.c.fi.de his,
18 q̄ fiunt à maio.part.capi. Et † hic eſt unus de caſibus,
in quibus maior pars capituli,ſeu uniuerſitatis poteſt
minori præiudicare in his,quæ pertinent ad ſingulos
canonicos iure eccleſiæ,ſeu capituli,qn̄ maior pars ꝑ
uiam ſtatuti hoc faceret pro pio actu exercendo, aut
pro fabrica eccleſiæ,ut latè declarant Docto. Hoſtiē.
Io.Andr.do.Anto.& Abb.in d.c.fin.ergo infertur, ꝙ
19 †ad fabricā eccleſiæ cathedralis prius, & fortius tene
tur epiſcopus cōtribuere de quarta reddituum,ut ſu-
pra,quàm canonici de ſuis præbendis, & illarū reddi
tibus, quia epiſcopus tenetur de iure cōi auctoritate
ſacrorū canonum,ſed canonici ſolū ex ſtatuto parti-
culari ab epo de conſenſu maioris partis capituli edi-
to.d.c.fi.Igitur ubi non extaret huiuſmodi ſtatutum,
canonici contribuere non tenerentur de bonis, ſeu
redditibus etiam ad eos ut ſingulos ſpectantibus iure
ſuæ eccleſiæ,nullo autem modo de bonis, ſeu reddi-
tibus ad eos iure proprio, hoc eſt iure ſui patrimonij
ſpectantibus,niſi omnibus conſentientibus, qm̄ ma-
ior pars, immo unus ſolus cæteris contradicere poſ-
ſet,nam quod oēs tangit,ab omnibus debet approba-
ri,ut in c.cum omnes. extra de conſtit.per gloſ.1. ibi
in fi.regula quod omnes.& ibi Io.Andr.in Mercuria.
de reg.iur.in 6. & latius per do.Anto. Abb. & alios in
20 d.c.fi. † Alii ergo clerici inferiores beneficiati minus
tenentur cōtribuere pro fabrica eccleſię cathedralis,
quàm canonici,quia canonici aliquo caſu tenentur,
cū ſint pars,ſeu tanquā mēbra eccleſiæ cathedralis.c.
nouit.de his,quæ fiunt à maio.part.capi. alii autē cle-
rici inferiores non dicuntur eſſe pars eccleſiæ cathe-
dralis. Ac ēt qa alii clerici inferiores beneficiati ſunt
ad reparationē ſuarū eccleſiarum grauati, ut inquit
Domin.de San.Gemin.in d.c.ſi propter tua. in 2.col.
per text.in d.c.1.& d.c.de his.de eccleſ.ædifican.quā-
uis glo.in d.c.1.illū tex.intelligat ēt habere locum in
epo,allegando d.c.unio.& ibi per totum,quæ iura de
fabrica,& reſtauratione non eccleſiæ cathedralis,ſed
eccleſiarū parrochialium loquuntur. Et ſecundū pro
ximè dicta declaratur ꝗd, quod uoluit Dominic. poſt
alios in d.c.ſi propter tua.col.2. verſ.quæro an epiſco
pus &c.qui quo ad onus fabricandi,ſeu reparandi ec-
cleſiam cathedralē uidetur coniungere epm,& cano
21 nicos,ut ſimul teneantur,quia †illud debet intelligi,
ut ſupra declaratum eſt, qn̄ daretur conflictus inter
epm, & canonicos, tunc enim ſemper prius teneretᷓ
epiſcopus de quarta reddituum ſuæ eccleſiæ:ſi autem
quarta illa non ſufficeret, tunc ſupplerent canonici
de ſuperabundantibus redditibus ſuarum præbenda-
rum,uel aliarum rerum capituli d.c.1. de eccleſ.ædifi
can.cum gloſ.& hoc modo,& in hoc caſu ſaluari po-
teſt illa coniunctio,quam præſupponit Domi.in d.c.
22 ſi propter tua.Et †ſi non ſufficerent ſimul epiſcopus,
& canonici,tunc eps una cum capitulo poſſet ſtatue-
re,ꝙ alii inferiores clerici de ſuperabundantibus fru-
ctibus,deductis neceſſariis, ad contribuendū fabricæ
eccleſiæ tenerentur,ad tradita per Domin.in d.cap.ſi
propter. & optimè ꝓbat tex. in d.c.1. & in d.c. de his.
23 de eccle.ædifican.ibique Henri.Boic,& alij. †Non.n.
tenetur quis ſuis neceſſitatibus ſubtrahere, ut in pias
cauſas eroget,ut ad propoſitū inquit Hoſtienſ.in d.c.
de his,per text.in c.1.& c.auctoritate. de inſtitutio. c.
bonæ rei.12.q.2.c.apoſtolicæ.extra de donat. Et ideò
qn̄ clerici redditibus ſuperabundarent, tunc in ſubſi-
dium,& non aliter, ut ſupra, poſſet eps cum capitulo
ſtatuere, ut de ſuperabundantibus redditibus clerici
erogare pro fabrica eccleſiæ tenerētur, ut uoluit do.
Ant.in d.c.1.& eſt cōis omnium theorica, & Io.And.
Domin.& Modernorū in d.c.ſi propter tua.Quinim-
mo plus uoluit Abb.Sicul. & ſentit Hoſtien.in d. c.fi.
24 de his,quæ fiunt à maio.par.capi.circa finem,†ꝙ pro
fabrica eccleſiæ epiſcopus ſolus ſine capitulo ſtatue-
re poſſit de fructibus,& redditibus ſuperfluis,& ſupe-
rabundantibus clericorum, ac etiam canonicorum:
quod tamen intelligo uerum eſſe in ſubſidium,ut ſu-
pra,& non aliter,ut uoluit Abb.in d.c. fi. in ult. uerb.
& fuit de mente Hoſtien. ibi, de quo Abb. non facit
mentionem:quod dictum Abba.ita ſimpliciter intel
lectum uidetur dubitabile,qm̄ in caſu d. c. fina. dum
præſupponitur, ꝙ epiſcopus cum capitulo poſſit pro
fabrica eccleſiæ ſtatuere ſuper certa parte reddituum
ſpectantium ad canonicos, intelligitur de fructibus,
& redditibus ſuperfluis, & ſuperabundantibus dedu-
ctis prius neceſſariis, alioquin ſtatutū eſſet iniquum,
& non ualeret, quia non debet detrahi de neceſſitati
bus alicuius, ut in pias cauſas erogetur, ut dixi ſupra
poſt Hoſtien.in d.c.de his.Et tn̄ ille tex.in d.c.fi.requi
rit,ꝙ epiſcopus ſolus non poſſit niſi cum maiori par-
te capituli. Igitur dictum Abb.uidetur dubitabile. Et
ideò illud intelligerem, quando eps uellet per ſe ſine
capitulo ſtatuere grauādo inferiores eccleſias in mo
dico,quod pro fabrica eccleſiæ maioris deficeret. Nā
tūc epiſcopus ſolus ſine capitulo poteſt de ſuperfluis
redditibus canonicorum, & clericorum diſponere,
quamuis aliàs epiſcopus grauando in magna ſumma
non poſſet ſine conſenſu capituli, uel maioris partis.
d.c.fin. Hoc modo Federicus in conſ.225.Caſus talis
eſt &c. declarat de quo conſilio mentionē facit Abb.
in d.c.1.de eccleſ.ædifican.in fi.uerb.Et Henric.Boic,
& alii in d.c.1.uolunt epiſcopum ſolum ſtatuere non
poſſe,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

poſſe, ſed cū capitulo, uel maiori parte illius per tex.
in d.c.fi. Secundo illud dictū Abb. poteſt intelligi in
terminis d.c.1.& c.de his.de eccleſ.ædifican. quæ iu-
ra ipſe allegat, uidelicet qñ ageretur de fabrica, ſeu de
reparatione eccleſiæ non cathedralis, ſed alterius in-
ferioris eccleſiæ, in qua illa diſtributio quartarū fieri
non ſolet: hanc differentiam inter eccleſiā cathedra-
lē,& alias inferiores eccleſias ponit glo. in d. c. unio.
10.q.3. Vel tertio illud dictum Abb. & Hoſtien. in d.
c.fi. debet intelligi in caſu, in quo opus eſſet reparatio
ne eccleſiæ,& nō ſufficeret quarta epiſcopalis, de qua
in d.c.quatuor. cum ſimil.& ſic aliunde prouideri nō
poſſet, niſi habito recurſu ad ſuperabundantes reddi-
tus canonicorū,& aliorū clericorū, qui oēs repugna-
rent, & contradicerent, & ſic pro aliqua parte nollēt
cōrribuere, quia tunc ep̄s poſſet illos cōpellere ad cō
tribuendum, ne ex illorū omniū contradictione ſine
iuſta cauſa fabrica neceſſaria impediretur, vt expreſsè
25 loquitur Hoſtien. in d.c.fin. nā † in obligatione à iure
inducta non eſt neceſſe habere conſenſum obligati,
cū in neceſſitatibus nemo liberalis exiſtat ſecundum
Abb. ibi in fin. uerb. arg.l.rem legatam.ff.de alimen.
leg. Sed qñ canonici, ſeu clerici, aut maior illorū pars
offerrent ſe uelle contribuere, & aliqui contradice-
rēt, vel eſſet diſcordia inter ep̄m,& canonicos, ſeu cle
ricos circa ſummā diſtribuendā, tunc ep̄s cum maio
ri parte capituli debet ſummam, & ratas ſtatuere, &
taxare, non autem ſolus epiſcopus hoc facere poteſt,
ut in d.c.fi.& arg.l.Sabinus.ff.commu.diuidun. At in
caſu occurrenti canonici,& clerici eccleſię cathedra
lis ſatis magnam ſummā redditūum, & pecuniarum
obtulerunt, igitur de iure non ſunt ulterius grauādi,
niſi in caſu neceſſitatis aliter ſtatutum fuerit ab ep̄o,
& canonicis ſimul, uel ſaltem interueniente cōſenſu
maioris partis ipſorum.d.c.fi. Quod ſuadetur ex præ-
26 dictis primo, † quia ipſi ſolū tenentur, & poſſunt ab
epiſcopo,& maiori parte capituli obligari ī caſu, quo
fabrica eſſet neceſſaria, ut in d.c.fi. ſed iſta fabrica po-
tius ad decus,& ornamentum, quā ex neceſſitate ali-
qua fieri dicitur, ut ex ſcripturis mihi exhibitis con-
ſtat, ergo non tenentur canonici,& clerici contribue
re, cū prælatus ſicut maritus debeat expenſas neceſſa
rias,& utiles, non autē noluntarias, ſeu uoluptuarias
facere, aliàs de ſuo facere cenſeretur, ut in l.1.l.utiliū.
& per totum ff.de impenſ.in reb. dotalib. fact. iuncto
c.quanto. & c.inter corporalia. de translatio. epiſco.
Secundo quia canonici, & clerici tenentur in ſubſi-
dium, quando quarta portio epiſcopi ad fabricam à
canone deputatam non ſufficeret, ut ſupra dictū eſt,
& oēs docto. canoniſtę fatent̄ in d.c.1. in d.c.de his.&
in d.c.ſi pp tua.cū aliis. Sed in caſu, de quo agitur, ep̄s
habet redditus pingues,& amplos ex bonis ſuæ eccle
ſiæ cathedralis, quorū redditūum præſentium,& præ
teritorū quarta eſſet pro fabrica ſufficiens, igitur non
ſunt grauandi canonici, & alii clerici præſertim ultra
illas ſummas, quas ipſi ſponte pro hoc pio uſu obtule
runt, cū ſolū in ſubſidium teneantur, ut dictum fuit.
¶ Tertio ipſi canonici, & clerici ultra quam obtule-
rint, non ſunt cogendi, neq; grauandi aliquid aliud
contribuere, ſtante maximè promiſſione,& oblatio-
ne bis facta per ep̄m de non petēdo ab ipſo clero ullo
unquā tēpore pro fabrica prædicta aliquid ultra, quæ
27 † promiſſio facta ab ep̄o ſeruanda eſt, qm̄ uerba cum
effectu ſunt intelligenda.c.relatū.de cleri.non reſidē
tib. Et uniuerſi de concilio aphricano dixerūt, pax ſer
uetur, pacta cuſtodiantur, & quod promiſſum eſt ſal-
tē ab ep̄o, ſuā obtinere debet firmitatem.c.1.extra de
pact. Et inter ſimplicē loquelam, & Iuramentū Deus
non facit differentiam.c.iuramēti.22.quæſt.5. c.qui-
cunque ſuffragio.cum ibi not.12.quæſt.2. ſtudioſèq;
agendum eſt, vt ea, quæ promittuntur, ſtudioſè adim
pleantur.c.qualiter.extra de pact.& inquit Pſalmiſta,
quæ procedunt ex labiis meis non faciam irrita. cap.
pſalmiſta. 23. diſtinct. ergo indecens eſſet tanto ep̄o
non adimplere ea, quæ clero promiſit, nec eſt creden
dū, nec ueriſimile ipſum promiſſi pœnituiſſe, præſer
tim cum ipſe ſciuerit, uel ſcire debuerit iura,& cano-
28 nes, † quorū ignorantia neminē excuſat,& præſertim
ep̄m.c.ſi in laicis.cum ſequen.& ſequen.& ibi gloſ.in
ſumma.38. diſtinct. Nec refragatur, ꝙ illa promiſſio
ab ep̄o dicatur facta clero, & non capitulo, ſeu cano-
nicis eccleſiæ Patauinæ, cū appellatione cleri non di
cantur clerici eccleſiæ cathedralis cōprehendi, cū ca-
nonici maiores,& digniores ſint aliis clericis.c.ſtatu
tū.cum ibi no.de reſcr.in 6.c.nouit. c.quanto. de his,
quæ fiunt à præla. ſine conſen. capi. & ideò cleri, ſeu
clericorū appellatione canonici non dicuntur conti-
neri, ut argumento c.ſedes.cū ijs, quæ ibi habētur. ex-
tra de reſcript. prout ēt appellatione eccleſiarū ſim-
pliciter eccleſię cathedralis non includitur.c.cū cleri
ci.extra de uerb.ſig.c.quāuis.§.quāquam. de præbēd.
29 in 6.& ubique per gloſ. quia reſpondetur primo, † ꝙ
licet in literis ad lites hoc uerum eſſe poſſet, quia illæ
ſunt odioſæ,& reſtringendæ.d.c.ſedes cū aliis, tamen
in materia nō reſtringibili appellatione cleri, ſeu cle
ricorū ſimpliciter cōtinentur ēt canonici eccleſiæ ca
thedralis.c.cū tibi.c.cleros.ubi caſus not.21.diſtin.&
c.duo ſunt.12.q.1. ubi oēs clerici cuiuſlibet ordinis,
ac etiā ep̄s ſub appellatione clericorū, ſeu cleri inclu
duntur, dūmodo de clericis in materia ſtricta mētio
non fiat, ut uolunt Ioan. Hoſtien. do. Anto. & Abb. in
d.c.cum tibi. & probatur in rubro, iuncto nigro de ui
ta,& honeſta.clerico.& in rubr.cum nigro. de cohab.
clerico. & mulie. ubi etiam epiſcopi, alijque omnes,
qui ſunt de ordine clericali, nuncupatione clericorū
cōtinentur. Et præſertim qñ ſumus in diſpoſitione iu
ris cōmunis, etiam ſi eſſet difformis ſtatuto,& cōſue-
tudini loci, ut eſt tex. ibique Abbas antiquus, ac etiā
Abb. Siculus in d.c.cū tibi. & ratio eſt, quia res facile
redit ad ius cōmune.l.ſi unus.§.pactus.verſi.quoties.
ff.de pact. ſed per huiuſmodi promiſſionē factā clero
ab epiſcopo res ad ius commune redit, uidelicet ut
clerici non teneantur ad reparationem eccleſiæ ca-
thedralis, quando ſupereſſet quarta epiſcopalis fabri-
cæ debita, ut latius ſupra dictum fuit poſt omnes in
d.c.1. de eccleſ. ædifican. cum ſimil. ſupra deductis,
igitur hæc promiſſio facta clero dicetur facta non ſo-
lum clericis inferioribus, ſed etiam canonicis, ne cō-
tingat ipſos teneri ad fabricā eccleſiæ in caſu, quo de
iure nō tenentur, ut qñ epiſcopus ex eccleſia pinguiſ
ſimos redditus haberet, atq; perciperet, illoſq; tādiu
percepiſſet, ex quorū quarta cōgruè poſſet, prout te-
netur, eccleſiā reparare,& fabricare. Et iſta reſponſio
iudicio meo debet cuiuſlibet doctiſſimi auribus con
gruere. ¶ Præterea hæc promiſſio facta clero de non
petēdo aliquid ultra id, quod ipſi canonici,& alii cle-
rici obtulerunt, ſi eſſemus in caſu, quo de iure ipſi ul-
tra illā ſummam cogi poſſent contribuere, planè ui-
deretur facta ex liberalitate epiſcopi, & conſequēter
ſaperet quandam remiſſionē, ſeu donationē.l. ſi quis
delegauerit.ff.de nouationibus. & epiſcopus hoc ſci-
uit, ſeu ſcire debuit. arg.l.cum de indebito.ff.de pro-
batio.cum ibi not. ergo appellatione cleri omnes, ac
ēt canonici dicentur cōtineri, quia in ijs, quæ ex libe-
ralitate proueniūt, latiſſima debet fieri interpretatio.
c.cū dilecti. extra de donatio. ¶ Corroborantur præ-
miſſa ex ijs, quæ in facto præſupponūtur, nā prima ui-
ce, qua facta fuit ab epiſcopo dicta promiſſio, ea fa-
cta fuit ī capitulo, & p̄ſentibus canonicis, abſentibus
aliis clericis: & cū appellatione cleri canonici quo-
que

quę poſſint cõtineri;illa promiſſio cetur potius fa
cta præſentibus canonicis, cũ quib epiſcopus ſer-
monẽ habebat, quàm alijs clericis ꝯſentibus, cum
nullus ibi eſſet,qui nomine aliorum clericorum ac-
ciperet,ſeu accipere uellet: quo fit,t ſi non dicere-
tur facta canonicis præſentibus, nõ oſſet dici facta
etiã aliis clericis abſentibus, arg.eoum, quæ uoluit
gl.in l.illud,& ibi Bal.& Paul.de Ca.C.de ſacroſ.ec
cle.& cõſequenter illa promiſſio nulla fuiſſet,arg.c.
cum ſuper abbatia, de offi. de lega,multũ intereſt,
C.ſi quis alteri,uel ſibi:quod minime dicendum eſt,
cum ſemper ſit facienda interpretatio, ut actus po-
tius ualeat, q̃ pereat, l.quoties, ff.de uer.obl.& ff.de
reb.dub.& ff.de reg.iu.cum alijs.Edeò cum potue
rit ualere in perſonis canonicorum præſentium tã-
quã facta canonicis, ex quibus cõſtat cap.d.c.no-
uit de his,quæ fiunt à prælা.debet iis dici facta, qa
ipſi etiam dicuntur clerici,& appeatione cleri cõ-
tinentur,d.c.cum tibi,cũ ibi no.qndo uero ſecun
da uice ipſe epiſc.eandẽ promiſſionem,ſeu oblatio
nem ipſi etiam clero, vt ſynodo fet, erant ibi præ-
ſentes in ſynodo nõ ſolum alij cleri, ſed etiam ca-
nonici eccleſiæ cathedralis,qui omnes ad hoc uoca
ti fuerant, tanquam pars ſynodi, & unà cum alijs ſy-
30 nodum epiſcopalem facientes,quia ſynodus ex cle
ricis diœceſis conſiſtit, ſicut prouinciale conciliũ ex
epiſcopis,& capitulum ex canonic, vt in c. ꝓpter,
cum ſeq.& ſeq.18.diſt.c.quando 38 iſt.cum gl.c.ab
bates.18.q.ii.cum iis,quę habentur 8. diſt.per totũ,
& in d.c.nouit,de his,quæ fiunt à prla. & per Io.de
Im.in c.graue,extra de præb.Sed a oblatio,ſeu ꝓ-
miſſio facta fuit clericis exiſtẽtibus in ſynodo, inter
quos etiã canonici,ut clerici connumerati fuerunt,
igitur ex præmiſſis uerum eſt dicere, ꝙ non ſolum
ipſis canonicis,ut canonicis, ſed ipſis, ut clericis
oblatio,& ꝓmiſſio facta fuit.Nec obſtat, ꝙ oblatio,
ſeu ꝓmiſſio facta ab epiſc.tàm prima, q̃ ſecũda uice
ñ reperiẽ recepta à capitulo,nec à ſynodo ſcđo loco,
ergo ñ põt dici ualere, arg.l.1.& l.ſtiẽdũ,§.dictũ,ff.
de pact.& l.pactũ,ff.de pollicitat.qa ſaluãdo ꝓmiſ
31 ſa dici põt,qđ† ex quo illa ꝓmiſſio prius facta fuit ca
pitulo,& canonicis præſentibus, ſecũda uice ſyno
do,& ſic clericis congregatis in ſynodo,in qua ade-
rant etiam ipſi canonici, cenſeri debet ab omnibus
acceptata,cũ ad eorum fauorem facta fuerit, ex no.
per Bar. in l. quæ dotis, ff. ſolu. mat. cum aliis. Præ-
terea illa promiſſio epiſc.dicitur expreſsè acceptata
non ſolũ à canonicis,vt canonicis ſed ab ipſis etiam
ut clericis in ſynodo congregat cum poſt oblatio
nem,& promiſſionẽ factam ſup omnibus propo-
ſitis,& promiſſis ab epiſc.factũ fuerit ſcrutinium, &
partitũ poſitum, quod fuit obtentum per duas par-
tes ex tribus omniũ ſuffragiorum & ſic ab omnibus
dicta promiſſio acceptata, c.cum omnes,cũ ibi no.
extra de conſt.l.quod maior,ff.ꝗmunic.cum aliis.
Item dum præſupponitur ex aduerſo,quod appella-
tione cleri nõ uenit capitulũ eccleſiæ cathedralis, ſi
cut eccleſiarũ appellatione nõ includitur cathedra-
lis,primum nõ uidetur uerum, ut iam dictũ eſt, nec
32 etiam ſecundũ,cum† appellatione eccleſiæ Placẽti
næ regulariter cõprehendatur capitulũ dictæ eccle-
ſiæ, prout eſt quid diſtinctum ab epiſcopo illius ec-
cleſiæ,ut eſt tex.in c.cum clerici, de uer.ſig. qui pro-
bat,ꝙ eccleſiæ Placentinę appellatione, licet nõ cõ
tineantur clerici illius diœceſis,continetur tamen ca-
pitulum illius etiam in materia ſtricta,ubi de periu-
rio agitur. Præterea uerius uidet, ꝙ appellatione
eccleſiæ ciuitatis,uel diœceſis regulariter contineatꝰ
eccleſia cathedralis,ut eſt tex. in terminis, in c. quã-
uis,§.1.de præb.in vj.ubi ſi mãdet prouideri alicui

in aliqua eccleſiarũ prouinciæ, cõprehẽditur etiam
eccl.metropo.& ſic cathed.ergo eadẽ ratione retor
quẽdo argumẽtũ appellatione cleri diœceſis Paduæ
debẽt includi ẽt clerici,& canonici ciuitatis illius, ut
in d.c.cũ tibi, de uer. ſig. Nec prædictis aduerſantur
illa,quæ plenè poſuit Fel.in c.rodulphus,extra de re
33 ſcr.quia ut ipſe ẽt ſæpius cõſiderat,† magna eſt diffe
rentia, an ſimus in literis ad lites, ſeu in priuilegiis,
& aliis diſpoſitionibus tertio præiudicialibus,& tũc
fieri debet ſtricta interpretatio,ut appellatione dio-
ceſis,ſeu eccleſiæ diœceſis nõ cõprehẽdatur ciuitas,
ſeu eccleſia cathed.an verò ſimus in materia nõ re-
ſtringibili,nec præiudiciali, & tunc appellatione ec
cleſiæ cõprehendatur eccleſia cathed.ac ẽt appella-
tione eccleſię ciuitatis,uel diœceſis eccleſia cathed.
cõprehẽdetur,ut ibi latius habetur per Fel. ¶ Multa
alia quoq; pro parte epiſc.cõtra canonicos, ſeu capi
tulũ opponunt, primũ, ꝙ ſi idẽ corpus eẽt clerus, &
capitulũ,fruſtra unũ præfectũ operi,ſeu fabricę capi
tulum elegiſſet,& aliũ ſynodus.Huic motiuo facilis
eſt rñſio, ꝙ ſic eſt arguere ex diuerſis,quid.n.cõe in-
ter ſe hñt cõtribuere ꝓ fabrica,& eligere pręfectos
operi?certe nihil:igitur &c.c.per uenerabilẽ,qui fil.
ſint legit.l.papinianus exuli,ff.de minor.& l.inter ſti
pulãtẽ,§.ſacrã,uerſ.ſed hæc diſſimilia,ff.de uer.obli.
& ñ probat hoc eſſe, qđ ab hoc cõtingit abeſſe, l. nõ
hoc,C.und.legit.l.neq; natales,C.de prob.Scđo eli-
gi plures ꝑfectos,ut unũ à capitulo,& aliũ à ſynodo,
dicitur eẽ utile eccleſiæ,& oĩbus clericis, ac canoni
cis,cũ integrũ ſit iudiciũ,qđ plurimorũ ſentẽtijs cõ-
firmatur,c.prudẽtiã, in fi.prin.extra, de offi.delega.
Sed ꝯtribuere fabricæ eſt dãnũ ñ ſolũ clericis, ſed ẽt
canonicis,maximè in caſu,ĩ quo de iure cõi nõ tene
tur,ut qa hoc onus fabricæ epõ cõpeteret, ꝓut in ca
ſu occurrẽti cõpetit,& nõ alteri,ut iã dictũ fuit: Ex q
bus motiuũ ceſſat.Pręterea negari nõ põt, ꝙ diuerſa
corpora ſunt capitulũ,& ſynodus,ut tetigi ſ.& colli
gitur ex iis,quæ uoluit Io.de Im. in d.c.graue, de ꝑ-
ben.Vnde nõ eſt incõueniens,qđ electio unius præ-
fecti facta fuerit à capitulo,et electio alterius à Syno
do;nõ tñ ex hoc infertur,ꝙ appłone cleri ñ cõprehẽ
dãtur canonici,ac ẽt alij clerici,d.c.cũ tibi cũ ibi no.
per gl.& doct.& habeẽ in d.c.cũ clericis,eo.tit.¶ Se-
cundum,qđ canonicis opponitur,eſt, ꝙ ſi epiſc.uo-
luiſſet illã promiſſionẽ extendi ẽt ad canonicos, id
expreſſiſſet,ſicut expreſſit de clericis;ergo cũ de illis
dictũ nõ fuerit,cẽſeri debet dictũ epiſc.noluiſſe,c.ad
audiẽtiã,de decim. l.vnica.§.ſin aũt ad deficiẽtis, C.
de cad.toll.l.ſi ſeruũ.§.nõ dixit prætor,ff.de acq.hæ-
34 red.Sed hoc obiectũ facile tollitur,†cum de canoni
cis dicatur ſatis expreſſum in ꝓmiſſione,ex quo illa
clero facta fuit,cuius appellatione ẽt canonici cõti-
nẽtur,c.cleros.21.diſt. c.duo ſunt genera,xii. q.1.d.
35 c.tibi,de uer.ſig.cũ aliis iã allegatis.Præterea† dupli
citer quid dicitur expreſſum, primo uerbis gene-
ralibus,ſecundo uerbis ſpecialibus,ut latè traditur ꝑ
Bar.in l.1.& in l.cẽturio.ff.de uulg.& pup.Vnde quã
uis de canonicis ꝑ uerba ſpecialia nõ fuerit expſſũ,
tñ uerbis gñalibus de illis dr̃ ſpecificatũ, ꝙ ſufficit
ad hoc,ut de illis expſſũ dicatꝰ, ut ſupra. ¶ Tertiũ,qđ
canonici obijcitur,eſt,ꝙ in diſcuſſione modelli,ſeu
formę ipſius fabricæ ĩteruenit capitulũ canonicorũ,
de quorũ cõſẽſu electa fuit certa forma modelli: ex
quo inferri uꝛ,ꝙ niſi ipſi debuiſſẽt cõtribuere, ñ fuiſ
ſent adhibiti, nec requiſiti:Huic motiuo, qđ à lõgè,
& à remotis ſumitꝰ,pluribus modis rñderi poteſt,pri
mo,ꝙ cũ ipſi canonici dicantur eſſe mẽbra eccleſię,
& epiſcopus caput, d.c. nouit, ipſi tanquam mẽbra,
ut conſulerent epiſcopo, interuenerunt, non au-
36 tem ut contribuerent,quoniam † ſæpe petitur con-
ſilium

ſilium ali quorũ circa negotia, & expẽſas faciẽdas ſo
lum, ut cõſulãt, non aũt ut cõcurrãt, arg. c. cũ olim,
extra de arbit. & ꝓbatu rinc. cũ oẽs, de conſti. Præte
37 rea † ẽt in negotijs ab epiſ. expediendis, quæ fiunt ad
aliorũ utilitatẽ, uel dãnum, ſæpè reqritur conſenſus
canonicorũ, ut legitur in multis iuribus, & ferè ꝑ to
tũ de his, quæ fiunt à maio. par. cap. quæ uideri poſ-
ſunt. Tertio requiſiti fuerũt canonici in diſcuſſione
modelli, cum ipſi ẽt ex ſua uoluntate, & ſponte ſe
obtulerint, & promiſerint quoſdã redditus in cõi,
ac etiam quaſdam certas ſummas particulariter cõ-
tribuere: Vnde ſua ẽt poterat dici intereſſe, cogno-
ſcere formã, & modellũ. Quarto ſuo intererat, cum
ipſi in ſubſidium cõtribuere de iure tenerẽtur in ca-
ſu, quo quarta reddituũ, & fructuũ pręſentiũ, & fu-
turorũ, quos iamdiu epiſcopus percepit, nõ ſuffice-
ret ꝑ cõplemento fabricæ, & ratione huius intereſſe
in ſpe conſiderabilis ipſi canonici huic diſputationi
interfuerunt, nõ aũt, ut ex hoc ſe abſolutè obligare
uoluerint, qm̃ in dubio qs nõ præſumitur uelle iacta
re ſuum. l. cum de indebito, ff. de proba. cum alijs.
¶ Obijcitur etiam canonicis quarto loco, ꝙ ipſi cõ-
tribuere fabricæ unà cũ epiſc. tenerentur, qm̃ ex ipſa
eccleſia, hoc eſt ſuis præbendis, quæ ipſis iure eccle-
ſię debentur, magnum cõmodũ percipiunt; ęquum
ergo eſt, vt etiam incõmodum, & onus eccleſiæ ſen
tire debeant, per regulam l. ſecundum naturam, ff.
de reg. iu. & c. qui ſentit, de reg. iu. in vj. cũ alijs, quæ
allegat gl. in c. 1. de eccl. ædific. cuius in hac ſpecie
fuit iſtud argumẽtum. Sed gl. ibi huic uulneri reme
diũ adhibet, nã in fine inquit, ꝙ motiuũ ꝓcederet,
qñ quarta epiſcopalis fabricę à canone deputata nõ
ſufficeret, quia in ſubſidiũ tenẽtur canonici, & cleri
ci habentes commodum ab eccleſia, ſeu iure eccle-
ſiæ contribuere: Quam ſolutionem, & doctrinam
omnes ferè canoniſtę receperũt, ut plenius iam retu
li. ¶ Quòd autem pactum ab epiſc. in ſynodo factũ
ſingularibus de ſynodo, ſeu de capitulo nõ proſit, ſi-
cut pactum ciuitati factum ciuibus ſingulariter nõ
dicitur prodeſſe, arg. eorum, quæ habẽtur, in l. ſi mu-
nicipes, & ibi gl. & l. ſicut, in prin. uerſ. ſi quid, ff. qđ
cuiuſq; uniuerſit. nom. & ibi Bar. nihil obſtare uide-
tur, quoniam nõ ſynodo, ſed bis clero ab epiſcopo
factum fuit hoc pactum, ſemel in cõſilio ſapientiæ,
in quo interfuit principaliter ad hoc capitulum ca-
nonicorum, & alia uice in cõgregatione ſynodi, qa
de iure cleri appellatione canonici, & alii clerici in-
cluduntur, præter quam in literis ad lites, uel quãdo
de præiudicio, & onere aliquorũ ageretur, vt in d. c.
cum tibi cum alijs iam proximè allegatis: ſed pactũ
factum clero de non petẽdo nihil aliud ultra id, qđ
fuit à canonicis, ſeu clericis oblatum, non continet
præiudiciũ, ſeu dãnũ cleri, ſed illius potius utilitatẽ,
igitur pactum clero factũ latè debet interpretari, ut
extendatur etiam ad canonicos, & ad alios de clero:
38 † id autem, qđ dictum eſt de ciuitate, uerum eſt in ſe
ad effectum, ut proſit ciuibus particularibus iure ꝓ-
prio, nõ aũt iure ciuitatis, ut in iuribus allegatis. Ex
quo infertur, ꝙ ſi uellemus pactum factum clero ex
tendere ad canonicos in ijs, quæ ipſis iure proprio,
& ſingulari debentur, tunc procederet argumẽtum
prædictum, ſicut pactum, quod nocere poſſet clero,
non traheretur ad canonicos, & clericos in ijs, quæ
ipſis iure ſingulari, & proprio deberentur, ut ſunt il
la, quæ habent iure ſui patrimonij, ſed dico, qđ pa-
ctum huiuſmodi factum clero trahi debet ad cano-
nicos, & clericos particulares in ijs, quæ ipſis, ut ſin-
gulis debentur iure eccleſiæ, ut ſunt redditus, & fru-
ctus præbendarum, & beneficiorum, iuxta ea, quæ la
tè po nit Abb. in repet. c. relatum, extra de teſt. & per
gl. in c. præſeñ, de offi. ord. in vj. & hæc diſtinctio in
propoſito colgitur ex uerbis do. Ant. Abb. & alio-
rum commuiter in d. c. fi. de his, quæ fiunt à maio.
par. cap. & ſup retuli. Et dũ pro parte epiſcopi alle-
gatur, ꝙ canoicis prodeſſe non debet, ſi quid ex ꝓ-
prijs pecunijs, ex bonis proprijs aliqui clerici, ſeu
canonici aliqd obtulerint, ſeu promiſerint pro fa-
brica; Reſpondtur, ꝙ hoc uerum eſſet in caſu, quo
canonici, ut uerſi, ſeu ut ſinguli aliquid, quod ip
ſis deberetur ie eccleſiæ, neceſſario contribuere
tenerentur, qa in neceſſitatibus nemo liberalis
exiſtit, ut iam di. Sed præſupponendum eſt in caſu
occurrenti ſecdum ea, quæ mihi proponuntur,
ꝙ canonici, ſealij clerici ut uniuerſi, & ut ſinguli
nullo modo tentur pro contributione fabricæ, ex
quo ipſi dumtat in ſubſidium concurrere debent,
& non ſimplicir, uidelicet in caſu, quo quarta epi
ſcopalis fructuu, & reddituum iam diu percepto-
rum, & qui de æſenti ab epiſcopo percipiuntur,
non eſt per ſe ſſiciens pro huiuſmodi fabrica, nec
ex eo, ꝙ epiſcois illam conuerterit in uſus ſuos, di
citur abſolutus t latè dixi ſupra, & eſt de mente gl.
& aliorum in cnio. x. q. 3. cum alijs iam allegatis.
¶ Non refragar, ꝙ Dauit, & Salomon etiam de
obligationibuſacerdotum templum ædificaue-
rint, ut habetu. Paralip. cap. xxviii. nec ꝙ Ioas ex
oblationibus ſta tecta templi inſtaurauerit, ut tra
ditur. iiii. Regu cap. xii. Quia multifariam iſtæ au-
ctoritates ueteſ teſtamenti euitari poſſunt. Pri-
39 mo, † ꝙ id faum fuit ex decreto Regum, qui
prius obligatioes illas ad fabricam, & reſtauratio-
nem templi deſtauerunt, nam, ut dictum fuit ſu-
pra in ſecunda cncluſione, ſi quid principaliter ex
diſpoſitione, & auctoritate principis ordinatum, &
deputatum fuit ro fabrica, & reſtauratione templi,
ſeu eccleſiæ, tuc in primis ex illo debet fabrica, &
reſtauratio fierit uolunt communiter canoniſtæ,
ut iam dixi, in c. 1. de eccl. ædific. ſi uerò non repe-
ritur aliqua poro, ſeu quantitas à ſuperiore ordina
ta pro huiuſmo opere, tunc ad quartam reddi-
tuum, & fructuu omnium, quos epiſcopus etiam
in præteritum repit, eſt recurrendũ, & hanc quar-
tam epiſcopus aaunc finem cuſtodire, & conſer-
uare tenetur; & ea non ſufficeret, tunc epiſco-
pus cum capitulpòteſt ſtatuere, ut canonici, &
clerici contribue teneantur certam partem red-
dituum ſuorum quos ſingulariter iure eccleſiæ
percipiunt, ut ia dixi, per ea, quæ dicunt ſcri-
bentes in d. c. fi de his, quæ fiunt à maio. part.
cap. Secundo reondetur, quòd illis temporibus
nondum reperiantur oblationes, & redditus
templi, ſeu ecclæ diſtincti in quatuor partes,
quarum unam heat Antiſtes, aliam clerici pro
uſu diuinorum lia erogetur inter pauperes, &
alia deſtinata faicæ, & reſtaurationi eccleſiæ ſit
40 reſeruanda. † Hc enim diſtinctio quartarum in-
troducta fuit canum auctoritate, ut in c. uobis,
cum gl. fi. c. coeſſio, c. quatuor, c. de redditi-
bus, & c. cognimus, cum ſequen. & ſequen.
xii. q. 2. & haber per glo. in d. c. ratio, x. q. 3. cum
aliis, ergo non erecurrendum ad id, quod iam fuit
in ueteri teſtamto obſeruatum, cum ſpecialiter
fuerit aliter ſup hoc prouiſum per decreta ponti-
ficum, & ſacrorn conciliorum canones, arg. eius,
quod habetur in tranſlato, de conſtitu. & in prin.
& per totum diſt. & vj. maximè in §. his itaque re-
ſpondetur, c. ſimanorum, & c. ita dominus, ix.
41 diſtin. Tertio reondetur, quod † ab iis, quæ olim
in ueteri teſtamto obſeruabantur, non poſſumus
argumẽtum ſurre, cum in iudicialibus magna ſit
diuer

diuerſitas inter legem ueteris teſtamenti, & legem noui teſtamenti, ſiue iuris canonici, quod ſeruandum eſt inter clericos, c. 1. de nou.ope.nunc.c.quod clericis, de foro compet. quia multa in lege ueteri puniebantur, quæ hodie tolerantur, ut in cap. ne autem per totum, & in c.ſeq. xxiii.q.iiii.c. gaudemus, extra de diuor. & in prin.v. diſt. & ibi in gl. ſummæ, & in c. non eſt peccatum, §. his ita, vj.diſt. cum aliis pluribus, quæ allegari poſſent. Ex prædictis ergo cõſtat ante omnia recurrendum eſſe ad conſuetudinem loci, ſeu eccleſiæ, etiam ſi illa populum, ſeu laicos ad reparationem obligaret, ſecundo ad portionem fabricæ deputatã, puta quia uel ex ſtatuto, vel antiquorum canonum auctoritate illa eſſet deputata ad fabricam, qualis eſt quarta redditum eccleſiæ cathedralis, quam epiſcopus percepit, d. c.quatuor, cum aliis iam ſupra allegatis. Tertio quando illa nõ ſufficeret, recurrendum eſt ad redditus canonicorum, & clericorum mediante ſtatuto facto ab epiſcopo cum conſenſu ſui capituli, uel maioris partis, c.fi.de his, quæ fiunt à maio.par.cap.cum c. 1.& c.de his, de eccl.ædifi.& ibi Hoſt. Io.An.do.Ant. Abb. & Henr. Boich, Domin. in d.c. ſi propter tua, & latius dictum fuit. Et dicunt Io.An.& Domi. in d.c.ſi pro-
42 pter, & Dom. in d.c.quatuor, xii.q.ij. ꝙ † ad redditus canonicorum, & aliorum clericorum pro fabrica non eſt deueniendum, niſi in caſu, quo fabrica, ſeu reparatio eſt neceſſaria, & in ſubſidium, & tunc mediante ſtatuto, ſeu diſpoſitione epiſcopi, & capituli ſimul, vel maioris partis illius; ſentiunt igitur, quòd non extante neceſſitate etiam epiſcopus cum capitulo non poſſet obligare redditus canonicorum, & aliorum clericorum; & hoc modo debent declarari iura ſupra ſæpius allegata, videlicet tex. in d.c.fi. de his, quæ fiunt à maio. par. cap. in c. 1. & in c. de his, de eccl.ædific.& per Abb. in d.c. 1. in fi.verb. & in d.
43 c.de his. Debet † etiam epiſcopus potius vendere vaſa aurea, & argentea, & ueſtimenta ſuperflua pro reſtauratione, & reparatione eccleſiæ, q̃ canonicos, & clericos in ſuis redditibus grauare, ut inquit Domi. d.c.ſi propter, in iij. col. per tex. in d.c.aurum habet eccleſia, xij.q. ij. quæ omnia ſemper ſunt intelligenda in ſubſidium, quando non extaret conſuetudo, & non ſufficeret quarta epiſcopalis, & eſſemus in caſu neceſſariæ reparationis, ut ibi per eum, & per alia ſæpe iam repetita. ¶ Quicquid tamen ſcriptum apud ſacros canones, & canoniſtas reperiatur, epiſcopi, & Rectores etiam eccleſiarum, quando eccleſiæ reparatione indigent, ſemper ſolent ad eleemoſinas parrochianorum, & laicorum quorumcunque confugere excutientes humeros ſuos ab hoc onere, quãtum poſſunt; quod non improbant Hoſt. Io. And. & Do. Anto. in c. ex parte de cenſibus, cum laicorum quoq; dicatur intereſſe, ex quo ipſi in eccleſiis ſacramenta percipiunt. ¶ Nec præmiſſis refragatur id, quod inquiunt Inn.& Hoſt. in d.c.fi. de his, quæ fiũt à maio.par.cap. quod refert Dominicus in d.c.quatuor, in ulti. col. ꝙ quando de conſuetudine non fit diſtinctio quartarum iuxta d. cap. quatuor, cum ſi. ut quia totum ſit inter epiſcopum, & canonicos diſtributum, tunc epiſcopus cum cap.poteſt ſtatuere, ut habetur in d.c.fi. de his, quę fiunt à maio.par.cap. Quia pro reſponſione dici poteſt, ꝙ Hoſt. ibi primo loquitur, quando immineret neceſſaria eccleſiæ reſtauratio, quæ in caſu occurrenti non dicitur imminere, ut uerum in facto eſſe præſupponitur. Secundo id, quod ſentit ibi Hoſt. poſſet procedere, quando prius non eſſet conuentum inter epiſcopum, & canonicos, & clericos, ut quia canonici aliqui, & clerici denegarent, & reſiſterent uelle aliquid conferre; ſed in hac ſpecie, & canonici, & clerici ſummam ſatis notabilem obtulerunt pro fabrica, & conuentum fuit inter epiſcopum, & clericos, & canonicos, quod ultra ſummam oblatam nihil exigi poſſet, ut pręſupponitur, igitur illud, quod promiſſum fuit, ſeruandum eſt. Tertio etiam in caſu Hoſt. ſolus epiſcopus cum aliquibus canonicis, ſeu clericis non poteſt ſtatuere ſuper redditibus etiam ſuperfluis canonicorum, & clericorum ad reparationem eccleſię, ſed requiritur ſtatutum epiſcopi editum ab eo, interueniẽte conſenſu ſaltem maio. par.cap. vt inquit tex.in d. c. fi. ad quẽ tex. Hoſt. ibi ſe remittit, vt colligitur ex verbis ſuis. Pręterea Inn.in d.c.fi.& conſequenter ẽt Hoſt. qui uidetur ibi referre Inn. loquũtur de diſtinctione quartarum, ſeu tertiarum, quæ fiebãt de oblatiõibus factis eccleſiæ: nos verò loquimur de diuiſione quartarũ, fructuũ, & redditum menſæ eccleſiæ cathedralis, quę à canone facta fuit, ſecũdum quod habetur in d.c.quatuor cũ aliis ſi.allegatis, cõtra quam diuiſionem in præiudicium fabricæ eccleſiæ cathedralis nulla conſuetudo, nec præſcriptio tãquam irrationabilis, & contra vtilitatem eccleſiæ valet, arg. c. 1. de conſuetud. & in indiuiduo habetur per Do. Henr. Boich in d.c. 1. de eccl. ædific. & eſt de mente Abba. ibi. Ex quibus concludendum eſſe arbitror, ꝙ clerici, & canonici de iure non poſſunt compelli ad contribuendum aliquid in caſu propoſito pro fabrica dictæ eccleſiæ, & ſi quid ab ipſis oblatum fuit, debet dici dedicatum non iure neceſſitate, ſed potius ex quadam liberalitate; Quam oblationem ab ipſis factam, ex quo fuit ab epiſcopo acceptata, reuocare nõ poſſunt, ut colligitur ex iis, quę volunt Bal. Paul. de Caſt.& alij poſt glo.in l.illud, C.de ſacroſ. eccl.& per Paul.in l.decernimus, eo.ti.& faciunt ea, quæ habẽtur per Alex.poſt Bar.& alios in l.qui romæ, §.flauius, ff.de verb.obl. Cætera ſupplebunt pro ſua ingenij perſpicacia. Reuerendiſſimi, & Domini mei, Domini iudicare debentes. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Eccleſiam ditare, ſeu dotare licitum eſt.*

2 *Mulieres ẽt dotatas, ac diuites dotare, illisq; dotem augere licet.*

3 *Maritus dotem nõ exigendo ob eius negligentiam uxori tenetur.*

4 *Prælatus, & Rector eccleſiæ dotem promiſſam, uel eius augumentum non exigendo, eccleſiæ teneretur.*

5 *De dote matrimonij temporalis ad dotem eccleſiæ arguere licet.*

6 *De ſimilibus ad ſimilia arguere poſſumus.*

7 *Eccleſiæ ſine ceſſione ipſo iure perfectè, & irreuocabiliter acquiritur per notarium uti publicam perſonam eius nomine acceptantem, & ſtipulantem: Sequuta tamen ratificatione, num. 34. ubi hoc declaratur, & num. 46. & 57.*

8 *Pactum conſtituti idem operatur, quod ipſa traditio, & per illud omnis poſſeſſio, uerumq; ad directum dominium transfertur.*

9 *Notarius ut publica perſona contractum, & pactum conſtituti de poſſidendo nomine Titij accipiens directum dominium ipſi Titio etiam ignorante ſine ceſſione acquirit;*

Et an hoc ſit uerum, num. 41.

10 *Dominium facilius in eccleſiam, quã in aliũ priuatũ transfertur.*

11 *Acquiſitum alicui mediante perſona notarij ut publicæ perſonæ dicitur mediante legis diſpoſitione acquiſitum.*

12 *A contractu in præiudicium tertij recedi non poteſt, nec eſt locus pœnitentiæ, quando occaſione contractus ex legis diſpoſitione illi tertio ius re, uel ſpe acquiritur:*

Et quomodo hoc procedat, nu. 48.

13 *Donatio facta Eccleſiæ ualet, & bona donata irreuocabiliter eccleſiæ acquiruntur, etiam ſi quo ad acquirendum ius patronatus ipſi donant, non ualeret:*

Quod limitatur, num. 49.

14 *Iuramentum habet in ſe clauſulam, ut actus ualeat omni meliori modo.*

15 Obli-

15 *Obligationem præciſam operatur.*
16 *Efficit irreuocabile id, quòd aliàs ſui natura eſt reuocabile.*
17 *Quid eſt non ſui natura ſed ex conuentione, uel conditione adiecta eſſet reuocabile, nu. 50.*
17 *Iuramentum habet uim uerborum derogatiuorum adeo, quòd actus iuratus ſpecialem requirat derogationem, nec generalis ſufficiat.*
18 *In contractibus innominatis reintegra locus eſt pœnitentiæ, niſi eſſet appoſitum iuramentum.*
19 *In contractibus iunominatis fauore dotis, & piæ cauſæ locus non eſt pœnitentiæ: & an ſit uerum, nu. 56.*
20 *Idem ſi cum innominato mixtus eſſet contractus nominatus: Quod limitatur, nu. 23.*
21 *Datio, ſeu donatio ob cauſam cenſetur eſſe contractus innominatus, & in eo locus eſt pœnitentiæ.*
22 *Cauſa finalis quæ, & quando eſſe dicatur.*
23 *Donatio reſultans ex contractu innominato quando reuocari poſſit, & in eo locus ſit pœnitentiæ.*
24 *Dotanti eccleſiam, poſtquam ea fuit conſtructa, & conſecrata, an, & quando ius patronatus acquiratur, & quando non.*
25 *Quid, ſi eccleſia prius erat ſufficienter dotata: Et quid, ſi cum conſenſu primi dotantis, & epiſcopi dotauit, nu. 31.*
26 *Quid, ſi dos prima eccleſię fuiſſe diminuta, & depauperata, & alius animo acquirendi ius patronatus dotem eccleſiæ augeret, an illi ius patronatus acquiratur.*
27 *Ius patronatus non acquiritur reædificanti, & reparanti eccleſiam non totaliter deſtructam, ſecus ſi funditus, & totaliter deſtructam reædificaret.*
28 *Argumentum de ædificante eccleſiam ad dotantē illam procedit.*
29 *Pluribus ab initio ſimul concorditer eccleſiam dotantibus, uel ædificantibus, ius patronatus omnibus acquiritur.*
30 *Abb. in conſi. 28. uolu. ij. declaratur.*
32 *Transferre in alium nemo poteſt, niſi illud ius, quod habet.*
33 *Eccleſiæ non patronatæ, quæ unà cum dotibus ſuis eſt in libera diſpoſitione, & prouiſione epiſcopi, poſt ius realiter epiſcopo quęſitum, nullum onus imponi, nec addi poteſt, etiam conſenſu epiſcopi accedente, per quod ius epiſcopale minueretur.*
34 *Per notarium, vt publicam perſonam nomine abſentis acceptantem, & ſtipulātem etiam nomine eccleſiæ, vel piæ cauſæ quando, & quomodo illi acquiratur, & quid requiratur.*
35 *Donatione, ſeu uēditione cū pacto cōſtituti de poſſidēdo facta alicui abſenti mediāte notario, qui ut publica perſona pro abſente acceptauit, ante ratificationem, uel traditionem nec dominium, nec poſſeſſio ipſi emptori, ſeu donatario acquiritur,*
36 *Etiā ī caſibus, in quib. dominiū ipſo iure ſine traditiōe acquiritur.*
37 *Dominium per procuratorem, ſeu notarium non acquiritur abſenti, niſi uera interuenit traditio,*
38 *Vel ſaltem ratificatio.*
39 *Oratio ſumpta ex uniuerſo, & facta per uniuerſalem omnis æquipollet orationi copulatiuæ factæ, & quomodo.*
40 *Reuocatio, & pœnitentia an fiat tacitè, uel expreſſè, non refert in caſibus, in quibus ea de iure admittitur.*
41 *Donatione facta abſenti, pro quo notarius acceptauit, ſi ante ratificationem abſentis donans reuocauerit, uel alteri donauerit, ſecundus donatarius eſt potior.*
42 *Dominium penes donantem, qui abſenti, pro quo notarius acceptauit, donauit, ante donatarij ratificationem remanet.*
43 *Donatio facta abſenti, cui ex ratificatione tantum acquiritur, poteſt re integra, & ante ratificationem donatarij reuocari.*
44 *Epiſcopus abſenti conferens beneficium non poteſt collationem reuocare; & ſe pœnitere.*
45 *Dos Eccleſiæ data quando eccleſiæ reuocabiliter acquiratur.*
46 *Notarij ſtipulatio pro abſente excludit ſolum ceſſionem, non autem ratificationem abſentis ad hoc, ut illi mediante ſtipulatione notarij acquiri poſſit.*
51 *In iuramento ſemper intelligitur clauſula rebus ſic ſtantibus, & illi ob cauſam de nouo ſuperuenientem contrauenire poteſt.*
52 *Iuramentum non operatur, quin omnia pacta in contractu adiecta adimpleri debeant.*
53 *A contractu, nō obſtante iuramento, recedi poteſt, cauſa finali cōtractus ceſſante, & pacto contractus reſolutiuo nō adimpleto.*
54 *Iuramentum recipit interpretationem à contractu, ſuper quo interponitur, unà cum qualitatibus, & conditionibus illius.*
55 *Venditio prima etiam cum iuramento facta per ſecundam cum traditione rei factam reuocata cenſetur.*

EPITOME.

Dotatio, accedente conſenſu dioceſani, uel Papæ facta eccleſiæ, pro qua notarius vt publica ꝑſona acceptauit, ēt cum pacto conſtituti de poſſidēdo nomine eccleſię, & cum iuramēto de nō reuocando, rectè ante acceptationē, & ratificationem factā per eccleſiam pōt reuocari: Et facta ad effectum, vt ipſi dotanti ius patronatus in eccleſia illa acquireretur, cū pacto, quod ſi legitimo aliquo impedimento obſtante ius patronatus acquiri nō poſſet, dotatio non valeat, & pro nō facta habeatur, ipſo iure reuocatur, ſi ius patronatus de iure ipſi dotāti acquiri nequeat: Et ſi eccleſia prius eēt ſufficiēter dotata, nō pōt ſecūdo dotanti, vel dotē augenti ius patronatus acquiri.

CONSILIVM IIII.

Viso toto ꝓceſſu cauſæ, plura, quæ hinc inde partes adduxerunt, diſcutiēda forent, ſed ſuꝑ duobus dūtaxat principaliter inſiſtendū eſſe arbitror. Primū eſt, vtrū dotatio facta per D. Bernardinū eccleſiæ S. Andreæ irreuocabiliter tenuerit ita, ꝙ ipſi eccleſiæ, ſeu eius rectori ius agēdi ꝯ Ser. Antoniū hęredem dicti do. Bernardini effectualiter cōpetierit: Secūdū eſt, an ex dicta dotatione ipſi Do. Bernardino dotāti potuerit in dicta eccleſia ſancti Andreę aliquod ius patronatus acquiri, & cōſequēter an Do. Bernar. aliquod ius patronatus dictæ eccleſiæ ex titulo donationis in Do. Paulū, & eius hæredes trāſferre potuerit. ¶ Circa primū videtur prima facie indubitāter cōcludēdum, ꝙ
1 dotatio irreuocabiliter valuerit, qa † licitū eſt eccle-
ſiā ditare, ſeu dotare, vt ī c. filiis, c. quicūq;. xvii. q. ult.
2 & notatur ꝑ gl. in c. piæ mētis, ead. cau. & q. ſicut † li-
citū eſt mulieres ēt dotatas, & diuites dotare, ac do-
tes illis augere, l. fi. C. de dot. ꝓmiſſio. l. vnica, §. acce
3 dit cū ibi no. C. de rei vxor. actio. Et ideo † ſicut mari
tus dotē nō exigendo ob eius negligētiā vxori tene
4 retur, ut habeť ī l. vir ab eo. ff. de iur. dot. ita † rector,
& prælatus, qui uti ſpōſus, & maritus eſt eccleſiæ, ut
in c. inter corporalia, de trāſlatio. epiſ. cū ſi. teneretur
eccleſię, ſi dotē promiſſam, ſeu eius augumētum nō
5 exigeret, † arguendo de dote matrimonij tēporalis
ad dotē eccleſiæ, ꝓut licitū eſt arguere, vt colligitur
ex ijs, quę habētur ī c. cū ſicut, per gl. Io. An. & ſcrib.
de cōſec. eccl. uel altar. & in c. nemo, de cōſec. diſt. i.
6 Et † de ſi. ad ſimilia poſſumus arguere, l. nō poſſunt,
ff. de legib. c. trāſlato, de conſtit. & d. c. inter corpora
7 lia, cū ſi. ¶ Secundo † ex quo notarius, vt publica perſona nomine eccleſiæ acceptauit, & ſtipulatus fuit dotē datā, ſeu promiſſam, ſequitur, ꝙ eccleſiæ ipſo iure ſine ceſſione actio vtilis, & donatio, ſeu dotatio fuit perfectè, & irreuocabiliter acquiſita, vt colligitur ex ijs, quæ voluit Alex. in antep. col. & do. meus Sozi. in vj. concl. in l. qui Romæ, §. flauius, & ibi Raphael, ff. de uerb. obl. per not. à Io. de Im. in c. potuit, in ult. char. de locato: Et facit id, quod voluit Petrus de Ancha. in conſi. ccccviii. & habetur per Bal. in l. cum à ſocero, C. de iur. dot. & per Paul. de Caſt. in l. inſulam in fi. ff. ſolut. matr. qui volunt, ꝙ ſi quis donauit Titio cum pacto, ꝙ poſt mortem Titij ſit, ſeu acquiratur eccleſiæ, quamuis locus ſit pœnitentiæ, & poſſit illud pactum ad præiudicium eccleſiæ reuocari, vt uoluit Bar. in d. §. Flauius, quem docto. magis communiter ſequuntur, tamen ſi notarius, ut publica perſona acceptauit, ſeu ſtipulatus fuit